

rozsouzené věci, nemůže ani spor zahájený o oposiční žalobě odůvodnit námitku rozepře zahájené podle §§ 232, 233 c. ř. s.

Jest proto usnesení odvolacího soudu správné.

Čís. 16943.

Smluvní pojištění (zák. č. 145/1934 Sb. z. a n.).

Stanoví-li pojistné podmínky, že odpovědnostní pojištění z provozu motorového vozidla jest uvedeno do klidu z důvodu zastavení jeho provozu jen tehdy, dokáže-li se vrácení úřední značky vozu (evidenčního čísla) příslušnému úřadu, není uvedena podmínka tak řeč. klidu pojištění nahrazena ani tím, že pojistník podal žádost za uvedeným účelem, že okresní úřad učinil pouze záznam, že jest značka mimo provoz, že to oznámil důchodkovému kontrolnímu úřadu, že odebral osvědčení o přidělu značky a že pojistník skutečně s oním vozidlem nejezdil, ani odmontování a uskladnění podstatné součásti vozidla a svěřeni vozidla jiné osobě do prodeje.

Odpovědnostní pojištění nepomíjí pro odpadnutí zájmu na pojištění (§ 63 uved. zák.), nebyla-li tu objektivní nemožnost pojistné příhody.

(Rozh. ze dne 19. května 1938 Rv I 1179/37.)

Srov. rozh. č. 12421, 15426, 15428.

Žalobu, kterou se žalující pojišťovna domáhala na žalované zaplacení pojistné prémie za pojistné období 1936 z pojistné smlouvy proti následkům zákonné odpovědnosti z provozu automobilu, sjednané dne 19. července 1935, nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Prvý soudce zjistil, že žalovaná koncem roku 1935 podala žádost o vrácení úřední značky svého automobilu, že však k vrácení značky nedošlo a že značka nebyla vymazána z toho důvodu, že vozidlo nepřešlo ani na jinou osobu, ani do jiného obvodu, ani se nestalo k provozu nezpůsobilým, a okresní úřad pouze učinil záznam, že jest značka mimo provoz, a oznámil to důchodkovému úřadu, načež byla žalovaná vyzvána vrátiti t. zv. osvědčení o přidělu značky, které jí bylo odebráno dne 16. dubna 1936. Dále zjistil první soud, že podle § 7 dodatečných ustanovení k všeobecným pojistným podmínkám pro odpovědnostní pojištění může býti pojištění z důvodu zastavení provozu vozidla uvedeno do klidu jen v případě prokázaného vrácení značky vozu příslušnému úřadu, konečně že žalobkyně obdržela odhlášku k dani a žádost o přerušeni odpovědnostní pojistky, ale že ji dne 4. ledna 1936 vrátila s tím, že přerušeni může nastati jen v případě vrácení značky. Z toho tedy plyne, že žalovaná skutečně u okresního úřadu zakročila ve smyslu čl. 7 dodateč. ustanovení, aby provedla vrácení úřední značky vozu a aby tak dosáhla uvedení pojištění z důvodu

zastavení provozu vozidla do klidu, že však její zákrok neměl úspěchu, poněvadž okresní úřad zastával stanovisko, že k vrácení značky není zákonné podmínky, poněvadž vozidlo nepřešlo na jinou osobu, ani do jiného obvodu ani se nestalo k provozu nezpůsobilé, takže došlo pak pouze k odhlášení vozidla z provozu, a to jak u okresního úřadu, tak i u důchodkového úřadu, kterému bylo žalovanou vráceno i osvědčení o přidělu značky. Jest ovšem pravda, že podle čl. 7 dodatečných ustanovení jest uvedení pojištění do klidu závislé na vrácení evidenční značky vozidla, avšak na druhé straně se naskytá otázka, jak má býti ono vrácení značky uskutečněno, když se dává vozidlo dočasně z provozu a když okresní úřad zákroku strany nevyhoví, jako tomu bylo v souzeném případě, poněvadž nelze odpovědět na otázku, jak má býti okresní úřad k převzetí vrácené značky přinucen, a poněvadž ani žalovanou nelze nutiti k prodeji auta. Žalobkyně ovšem tvrdí, že pro pojistný poměr rozhoduje jedině obsah pojistné smlouvy a zákona o pojistné smlouvě, kterému názoru lze přisvědčiti pouze tenkrát, jestliže nezanikl u žalované pojistný zájem, neboť dokázala-li žalovaná, že skutečně dala automobil z provozu, že se marně snažila splnit podmínku čl. 7 dodatečných ustanovení vrácením úřední značky a že pak zůstalo při odhlášení vozidla z provozu u okresního úřadu a důchodkového úřadu, kterému žalovaná odevzdala osvědčení o přidělu značky, jakož i že skutečně dle potvrzení firmy »A.« ze dne 19. listopadu 1936 od 23. prosince 1935 nebylo s vozem ježděno, že vozidlo jest neschopno jízdy, ježto jest baterie z vozu odmontována a uskladněna v ošetrovně firmy K. a že ono vozidlo bylo firmě »A.« svěřeno do prodeje, nelze souhlasiti s vývody žalující pojišťovny, že pojistný zájem nezanikl, když evidenční značka nebyla vrácena, ježto pouhým vrácením značky nebude žalované znemožněno snad vozidlo užívat, než bylo jí znemožněno oněmi jejími zákroky a zejména odevzdáním osvědčení o přidělu značky důchodkového úřadu. Žalovaná automobilu neužívá, řádně jej odhlásila z provozu po marném zákroku k splnění podmínek uvedených v čl. 7 a nelze proto míti za to, že by při nevrácení evidenční značky bylo dáno více objektivní možnosti, že nastane nebezpečný stav, jenž je s to, aby způsobil pojistnou příhodu, než za okolností, za kterých, jak shora doveděno, dala žalovaná svůj automobil z provozu. Tímto dáním automobilu z provozu a oněmi zákroky, které žalovaná o odhlášení svého vozidla dokázala, zanikl její pojistný zájem a na druhé straně zaniklo také u žalující pojišťovny jakékoliv ručení za škody provozem vozidla vzniklé, neboť ve skutečnosti byl provoz zastaven a úředně odhlášen i s vrácením osvědčení o přidělu značky, takže není žádného nebezpečí, jaké pojistné smlouva předpokládá, a byla proto právem žaloba zamítnuta, neboť za prokázaného stavu věci zájem na pojištění u obou stran zanikl a bylo by přímo proti právnímu citu, aby žalovaná byla uznána povinnou platiti žalující pojišťovně prémii zcela bezdůvodně, když žalující pojišťovna po dobu odhlášení vozidla a odevzdání osvědčení o přidělu značky, nemá žád-

ného risika, a aby onen klid pojištění byl pouze závislý na formalitě vrácení evidenční značky, kterého se žalovaná u okresního úřadu marně snažila dosíci a kterému se vše to, co při ohlašování vozidla z provozu provedla, zajisté úplně vyrovná. Uživatel vozidla protiprávně by mohla žalovaná stejně při provedeném odhlášení vozidla, jako při vrácení jeho značky, takže nelze souhlasiti s názorem žalobou hájeným, že pro uvedení pojištění do klidu jest v souzeném případě bezpodmínečně nutno vrátiti evidenční značku. Žalovaná se ovšem mohla odvolati proti postupu okresního úřadu k zemskému úřadu. Jestliže však tak neučinila, nelze z toho v její neprospěch nic vyvozovati, poněvadž pro přerušení sporu by nebylo důvodu. Podle toho, co vyloženo, neshledává odvolací soud uplatňovaný důvod odvolací nesprávného právního posouzení rozepře za důvodný.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Žalovaná opírala své námitky proti žalobnímu nároku v podstatě o to, že zastavila provoz pojištěného vozidla v době před splatností zažalované pojistné prémie. Podle přednesu žalované se to stalo za takových okolností, že byly splněny předpoklady čl. 7 dodatečných ustanovení k všeobecným pojistným podmínkám pro odpovědnostní pojištění z provozu motorových vozidel a že byla vyloučena možnost, aby se udála pojistná příhoda. Z toho žalovaná vyvozovala v prvním směru, že bylo pojištění uvedeno do klidu (čl. 7 dodatečných ustanovení), a v druhém směru, že pominul zájem na pojištění (§ 63 zákona o pojistné smlouvě ze dne 3. července 1934, č. 145 Sb. z. a n.).

S uvedenými vývody žalované nelze však souhlasiti.

Podle čl. 7 uvedených dodatečných ustanovení může býti pojištění z důvodu zastavení provozu vozidla uvedeno do klidu jen v případě prokázaného vrácení úřední značky vozu (evidenčního čísla) příslušnému úřadu. Ze zjištění nižších soudů jest zřejmé, že k tomu nedošlo. Tato zvláštní, smluvci stanovená podmínka, za jaké lze podle čl. 7 dodatečných ustanovení uvést pojištění do klidu, nemohla býti nahrazena tím, že žalovaná podala žádost za účelem vrácení rejstříkové značky automobilu, když to nevedlo k vrácení značky a k jejímu výmazu, nýbrž jen k tomu, že byl okresním úřadem pouze učiněn záznam, že jest značka mimo provoz. Nezáleží na tom, že to bylo oznámeno důchodkovému kontrolnímu úřadu a že bylo žalované tímto úřadem odebráno osvědčení o přidělu značky, a nezáleží ani na tom, jestliže žalovaná skutečně pak s vozem nejezdila. Prvé opatření sloužilo výhradně k účelům daňovým (srov. rozh. č. 12421 Sb. n. s.) a skutečnost posléze uvedená nevylučuje, že nemohlo býti pojištěného automobilu přece jen použito. Odmontováním a uskladněním podstatné součástky automobilu se totiž tento automobil nestal trvale nezpůsobi-

lým k jízdě, nýbrž jen po dobu, pokud tento stav trval, a podobně nepřekáželo jeho použití, svěřila-li je žalovaná firmě »A.« do prodeje.

Jestliže okresní úřad plně nevyhověl žádosti žalované, nelze z toho důvodně vyvozovati, že byla výminka čl. 7 uvedených dodatečných ustanovení nesplnitelná a nemožná a proto snad neplatná (§ 898 obč. zák.), jak jest zřejmé už ze samých důvodů, pro něž k vrácení značky a k jejímu výmazu nedošlo, a z nichž vyplývá, že to v každém případě vyloučeno nebylo.

Ostatně potvrzení firmy »A.«, že nebylo autem ježděno, mohlo se vztahovati jen nejdéle až do doby, kdy bylo toto potvrzení vydáno, to jest do dne 19. listopadu 1936, což nezahrnuje celou dobu, za kterou byla pojistná premie zažalována.

Žalovaná se také marně snažila těžiti pro svoje stanovisko z předpisů § 8, odst. 2, a § 56 zákona č. 81/1935 Sb. z. a n. o jízdě motorovými vozidly, z prováděcího nařízení k tomuto zákonu a z příslušného výnosu ministerstva vnitra, jakož i z předpisů zákona č. 77/1935 Sb. z. a n. o dopravě motorovými vozidly a příslušného prováděcího nařízení. Nemohlať býti předmětem tohoto sporu otázka, za jakých podmínek bylo na žalované, aby splnila podle uvedených předpisů svou pojišťovací povinnost. Ve sporu šlo jen o to, zda nastaly smluvené předpoklady pro uvedení pojištění do klidu ve smyslu čl. 7 dodatečných ustanovení, nebo zda pominul zájem na pojištění ve smyslu § 63 zák. č. 145/1934 Sb. z. a n.

Z předchozích úvah vyplývá, že tomu tak v souzené věci nebylo ani v prvním směru, a poněvadž tu nebyla objektivní nemožnost pojistné příhody, ani ve směru druhém. Pro stručnost se odkazuje na rozhodnutí č. 15428 Sb. n. s. a č. 12421 Sb. n. s., jež sice byla vydána za platnosti dřívějšího pojišťovacího zákona (č. 501/1917 ř. z.), avšak to na věci nic nemění, poněvadž ustanovení § 63 zákona o pojistné smlouvě č. 145/1934 Sb. z. a n. se v podstatě kryje s předpisem § 63 onoho dřívějšího zákona.

Nižší soudy, vycházejíce z jiného právního názoru, neposoudily věc správně po právní stránce.

Námítky žalované, o nichž bylo pojednáno v předchozích vývodech, nejsou tedy odůvodněny. Námitka její, že žalobkyně vzala na vědomí odhlášení pojištěného vozidla a že tím snad projevila v tom směru souhlas, nemá základu ve zjištěném skutkovém ději. Námitka promlčení, správně marného uplynutí propadné lhůty ve smyslu § 29 zák. č. 145/1934 Sb. z. a n., není podstatná, neboť žalovaná ani netvrdila, že byly splněny předpoklady tohoto zákonného ustanovení.

Poněvadž proti výši zažalované pohledávky nebylo námitek, bylo dovolání vyhověno a uznáno podle žaloby.